

Bakgrunn

På oppdrag fra Minotenk fikk jeg nok en gang anledningen til å prøve å skrive et kort essay om aktuelle problemstillinger som organisasjonen er opptatt av. Jeg har alltid funnet det svært utfordrende å skrive essayer og artikler mot en spesifikk målgruppe, enkelt og greit fordi at mine evner til å artikulere meg er dessverre begrenset til en svært smal gruppe. Da Minotenk lyste ut denne anledningen hadde jeg mine reserverasjoner til å hive meg ut i dette prosjektet. Men etter stor oppmuntring og støtte fra min nærmeste vennine Rania Jalal Alnahi, ga jeg meg selv enda et forsøk. I år 2011 var Minotenk skolen samlet for å lære om og bidra til pressende saker som angår minoritet og majoritetsamfunnet i Norge. Det var mange problemstillinger som var reist opp. Noen av disse som var tatt under lupe var likestilling, tvangsekteskap, homofili gjennom et interkulturelt og inter organisatorisk bruker perspektiv. Jeg fant programmet svært interessant, variert og til tider svært hektisk. Miljøet var kollegialt, men samtidig svært hyggelig. Dette essayet har hensikt til å påbygge arbeidet minotenk har gjort tidligere og være til inspirasjon for mer kreativ arbeid for både organisasjonen og forhåpentligvis samfunnet som en helhet.

Personlig

Årsaken til at jeg er veldig opptatt av minoritet spørsmålet kommer av at jeg er norsk med minoritetsbakgrunn. Spørsmålet er hva er det som gjør at jeg faller innenfor denne definisjonen – bortsett fra det åpenbare at jeg heter Ali? Det vil jeg nærmere gå innpå ved begrepsavklaringen av dette essayet, men jeg kan si så mye som at min lidenskap på å kunne gjøre forskjell både for majoritet og minoritet samfunnet har mye med min egen søken for personlig identitet og den varige dragkampen jeg har med meg selv. En kamp som handler om å være sittende fast mellom min egen kultur fra hjemlandet og majoritetskulturen i Norge. Jeg har alltid likt å si at jeg prøver å velge det beste fra begge kulturene, men i denne kampen er det veldig ofte slik at jeg blir utfordret hele tiden fra begge kulturene. Det å si noe annet, der det angår meg, er vel direkte løgn. Derfor er det viktig å kartlegge min personlige motivasjon bak å skrive dette essayet før jeg glir over til det faglige.

Faglig

Minoritet spørsmålet kan argumenteres å være ryggraden til det norske demokratiet. Årsaken til dette er at minoritetsjakten under annen verdenskrig klarte å konvertere et demokratisk styre i Tyskland til et styre som fortsatt gir veldig mange gås hud i retrospekt. Derfor når det gjelder minoritetenes rettigheter og plikter står dette sentralt i den politiske dagsorden til et hvert valg. Flexibilitet i disse områdene er pulsårene i et liberalt samfunn som vi liker å tenke at vi har. Fokuset på dette essayet er å vurdere situasjonen minoriteter befinner seg i – dette kan være deres rettigheter, rettsstilling, tilstedeværelse og deltagelse i det offentlige rom. I et beskjedent forsøk å konkludere, prøver jeg å presentere tiltak som kan kanskje stimulere økt arbeidsdeltagelse og

utdanning blant de nevnte gruppene. Men alt dette burde være oppsummert i en problemstilling som omfatter samtlige punkter. Dette leder meg til å prøve å forstå følgende problemstilling: Hvilke tiltak skal det etterlyses når samfunnet prøver å forsvare majoriteten og minoritetens rettigheter og plikter innenfor et demokratisk ramme?

Begrepsavklaringer

Et tiltak i denne kontekst handler om direkte anvendbare alternativer man kan ta i bruk for bevisstgjøring av samfunnet rundt integreringsspørsmålet. Før jeg foreslår noen alternativer prøver jeg å redegjør hvilke alternativer som finnes i samfunnet, deres effektivitet for å ta tak i den nevnte problemstilling og om nødvendig fremstille alternativer som ikke er blitt brukt tidligere.

Minoriteter i et samfunn består av befolkningsgrupper med annerledes etnisitet, religion, legning etc. enn det majoritetssamfunnet representerer. Majoritetssamfunnet i Norge er hovedsakelige kristne protestanter og sekulære. Minoritetssamfunnet er allikevel ikke like homogent. Det finnes etniske minoriteter fra Sverige, Polen, Pakistan, Afghanistan, Iran etc. i dette landet. Jeg har bodd nesten hele livet i Norge med opprinnelse fra det sist nevnte landet.

Et demokratisk styre er et flertall styre tuftet på lover og regler som gir konstitusjonelle vern og rettigheter for de som er annerledes i samfunnet – jf. definisjonen av minoriteter. Men med rettigheter kommer plikter. Den norske grunnlov kom som et forsvar for norske borgernes demokratiske rettigheter – minoritetsspørsmålet er minst like viktig i dette grunnlovskastet jf. bakgrunnen til dette essayet.

Rettigheter og plikter kan på et mer generelt grunnlag bety at jo mer jeg som en enkelt borger for eksempel betaler skatt, jo mer kan jeg derfor gjøre krav på egne rettigheter av staten gjennom rettferdig fordeling av velferdsgoder. Hvis plikten å betale skatt faller bort, så vil også min rett til å få mer velferd gjøre det samme. Når man går til valgurnene i 2013, så foretar man seg en verdi valg. Dette kommer jeg nærmere innpå ved neste avsnitt.

Minoriteters rettigheter og plikter i et inkluderende samfunn er at majoritetssamfunnet kan fremstille et rettmessig krav om deltagelse av minoritetene. De kan kreve at minoritetssamfunnet skal være avlastet for samfunnet som en helhet og bidra til en fellesutvikling. De mest utfordrende samfunnsspørsmålene som kan presenteres i den forbindelse er hvilke prinsipper burde integreringen være tuftet på – likhet ovenfor loven eller valgfrihet. Det først nevnte er en sosialistisk og det sist nevnte er en borgerlig definisjon av integreringsspørsmål. I praksis betyr dette mer statlig kontroll av integreringen ved anvendelse av første definisjon og mindre ved den sist nevnte definisjonen. Valgfriheten allikevel baner vei for ekstra kostnader for de som ønsker en slik løsning.

Fleksibilitet mot minoritet spørsmålet er noe som er en av grunnpilarene for minoriteters rettigheter i det norske samfunnet. Dette spørsmålet vil være avgjørende om et demokratisk samfunn kan bryte ned eller videre utvikles. Innledningsvis var Nazi Tyskland gjengitt som det verste som kan skje med et demokratisk styre når de konstitusjonelle rammeverkene svekkes i den grad at maktbalanse gir etterhvert ingen mening. Charles De Secondat Montesquie tidlig etter den franske revolusjonen fremstilte nødvendigheten bak maktbalanse for å avverge et totalitært styre. Hans ideer er gjenspeilet i samtlige demokratier i større eller mindre grad.

Minoriteter, demokrati og ytringsfriheten

Minoriteters rettigheter og plikter er et dominerende samfunnsdebatt i form av deres holdninger til ytringsfriheten. Denne debatten er evigvarende. Henrik Wergeland, kjent norsk dikter, fra romantikkens tidsepoke, jobbet i herdig for å oppheve jøde paragrafen jf. (<http://www.wergelandogstortinget.no/jodeparagrafen.html>). Denne paragrafen talte om at ingen jøder måtte oppholde seg i landet uten kongelig leidebrev. jf. <http://www.stortinget.no/no/Stortinget-og-demokratiet/Historikk/Historisk-dokumentasjon/Jodeparagrafen/Kronologi/>). Før jeg aktualiserer problemstillingen i en praktisk sammenheng ønsker jeg å sette ytringsfriheten i en juridisk kontekst.

Ytringsfrihet

Kan det stemme at Grunnloven har to konkurrerende paragrafer som er med på å regulere flertallets makt og mindre tallets rettigheter? Svaret på dette spørsmålet kan indikeres i grunnlovens §100 som taler om at ytringsfriheten bør finne sted. Ved alminnelige bestemmelsene punkt E om menneskerettigheter §110 b og c ved angitt lovgivning kan man lese at det er statens ansvar å sikre og respektere menneskerettighetene. §2 i samme lovgivning taler om den evangelisk-lutherske religion som er statsreligionen, og senere i 60 tallet var det lagt til at alle individer i landet har religionsfrihet. Grunnlaget for ytringsfriheten og religionsfriheten har også sin opprinnelse fra politisk filosofi. Viser til grunnlovens definisjon på ytringsfriheten og religionsfriheten og herved prøve å anvende lov teksten i praksis med hjemmel i egen og andres erfaringer rundt minoritet spørsmålet.

Ytringsfriheten i praksis

For å nyansere nyhetsbildet velger jeg marginale, men svært kontroversielle synspunkter uttrykket av majoritetsamfunnet definert etter etnisk opphav. Hensikten med dette er å gå nærmere innpå den angitte definisjonen av rettigheter og plikter som samfunnet pålegger begge grupperingene. Målet med dette er å avklare tolleranse begrepet.

Tiltak for tolleranse: Utrykk av kontroversielle synspunkter?

Ytringsfriheten og religionsfriheten etter best evne kan reguleres i straffelovens § 135 og 135 a. Men hva betyr så det? Terje Sjøli, Jarle Synnevåg og Tore Tvedt er i kronologisk rekkefølge sitert for å ha påstått følgende: "Hver dag blir vårt folk og land plyndret og ødelagt av jødene som suger vårt land tomt for rikdom og erstatter det med umoral og unorske tanker." «Bare det å være muslim er en av de verste forbrytelser mot menneskeheten en person kan være skyldig i.» «Jødene er hovedfienden, de har drept vårt folk, de er ondskapsfulle mordere. De er ikke mennesker, de er parasitter som skal renskes ut.» jf. <http://www.aftenposten.no/meninger/debatt/Ytringsfrihetens-grenser-6609216.html>. Er dette et uttrykk for bruken av ytringsfriheten er det hensiktsmessig å fremme straffetiltak mot hatspredende budskap?

Rasisme og blasfemi paragrafen

Spørsmålet er nå relevansen og anvendbarheten av rasisme og blasfemi paragrafen. Liberale politikere med ultra konservative ståsted har et hellig forhold til ytringsfriheten. Dette skal rendyrkes og prinsipper som går i mot denne rendyrkelsen skal det motstås for å forsvare demokratiets verdier, der sekulære tradisjoner står veldig sterk. Multikulturalisme blir sett på som den største fienden av denne rendyrkelsen og romantiseringen av den «rene» norske kultur. Men er det riktig å kalle disse holdningene for rasistiske?

Politikerens ansvar: Hagen og Ytringsfriheten

Etter det dagbladet kan fortelle så er Carl I. Hagen en tydelig forsvarer av ytringsfriheten. Dette forsvaret var formulert under karikatur striden. Det interessante allikevel er at hans partifeller som ligger mer til høyre for ham påstår at Hagen har holdt tett om sitt ansvar om å spisse forsvaret sitt for ytringsfriheten. Den tid var det spekulasjoner om at norsk rett ville anvende straffelovens blasfemi paragraf. Derfor hadde ikke Hagen eksplisitt sagt noe om ytringsfriheten eller religionsfrihetens grenser. Hans forsvar av ytringsfriheten har med andre ord vært politisk korrekt. Dette kan tolkes dithen at i konservative miljøer som Hagen har politiske tilknytninger til er det vel upopulært å være for skarpe i tunga i det offentlige. Dette kan føre til at man klarer å miste en del av velgerskaren – som er mer moderate. Human Etisk Forbund informerer gjennom sin hjemmeside at denne paragrafen er sovende.

Tiltak I & II

Tiltakene kan introduseres i treplan –mikro,meso og makro nivå. Det først nevnte handler om individet, det andre lokal samfunnet og det sist nevnte er storsamfunnet.

MAKRO NIVÅ

Storsamfunnet

MESONIVÅ

Lokalsamfunnet
Kollektiver
organisasjoner

MIKRONIVÅ

Individet
Smågrupper

REFERANSER

<http://individogfelleskap.cappelen.no/binfil/download.php?did=23531>

Alternative tiltak I (Meso)- forsoning ytre venstre og høyre krefter

Mitt mot tiltak til slike holdninger er bro bygging på institusjonsplan. Det vil si mer interorganisatorisk samarbeid som fører til en samfunnsdebatt rundt problemstillinger som multikulturalisme. Marginalisering av ideer kan lede til militarisering av disse. Her står jeg for et samarbeid som kan lede organisasjoner ut av sine egne komfortsoner, der ytre venstre og høyre møter hverandre og tar til ordet for deres kjerne saker.

Minotenk som en samfunnsaktør er en relevant stemme i norsk integreringsdebatt. Denne tenketanken har gjort en forskjell og har bidratt konsekvent til åpning av samfunnsdebatt av svært betydningsfull karakter. I den forbindelse ønsker jeg å vise til fylkes og kommune valget 2011 hvor topp politikere i en tverrpolitisk setting var invitert til å delta i en debatt satt opp av organisasjonen. Minotenkskolen, som jeg også er medlem av, hadde også en aktiv rolle i forhold til organiseringen av dette arrangementet (<http://minotenk.no/minotenkskolen/>).

Men som alle andre organisasjoner har denne organisasjonen også utviklingsmuligheter for å bidra mer til denne samfunnsdebatten. Det jeg kunne se for meg er et mer tver

organisatorisk samarbeid, i ide og ledelsesplan, mellom Minotenk og Civita for eksempel. Disse samfunnsaktørene har evnen og muligheten til å institusjonalisere holdninger som er balanserte og som leder til moderasjon og ikke militarisering.

Alternative tiltak II (Mikro/Makro) – Definisjon av politikerens ansvarsområde

Politikernes rolle skal ikke være forkynnere av faglige begreper. Det faller ikke under politikernes ansvarsområde å definere hvilke grenser ytringsfriheten skal ha. Deres rolle er å være folkets representanter og gjenspeile folket viljen. Grensene skal skapes etter sosiale-, kulturelle-, politiske- og økonomiske rammeverk som er etablert i samfunnet. Et mer nøkternt spørsmål ville ha vært hva er det Ola Norman ønsker seg av et samfunn? Dette leder meg til en enda viktigere problemstilling: Hva er årsakene til politisk polarisering og etterhvert militarisering av politiske krefter? Noen vil hevde at Sjøli, Synnevåg og Tvedt sine uttalelser sprer hat og kan lede til militariseringen av et marginal politisk gruppering. Men er ikke det kanskje like farlig å ikke la disse synspunktene se dagens lys nettopp for å tilrettelegge forebyggende tiltak for å bremse militariseringen av disse ulike kreftene som identifiserer seg med det som blir sagt? Noen av argumentene som var erklært som den ideologiske motivasjonen bak terror angrepet i 22.07 var nettopp det at de på ytre høyre kunne ikke høre sin egen stemme i det multikulturelle Norge.

Noen konkrete tiltak som kan virke forebyggende mot militariseringen av ulike politiske grupperinger er investering i velferdstilbudet. Disse grupperingene burde være øremerket gjennom forvaltning av politisk midler og skal bli kartlagt gjennom grundig kriminal teknisk psykologisk profilering for å danne et godt og helhetlig bilde av målgruppa midlene er tiltenkt for. Målgruppa kan bestå av et individ, en gruppe etc. Denne kartleggingsenheten skal inneha nødvendig fagkompetanse innenfor psykologi, avansert IT og kriminal teknisk utstyr, nødvendig administrativ ledergruppe i forhold til forvaltning av sittende fagressurser og kompetanse. Et slikt samarbeid kunne jeg se for meg gjennom interorganisatorisk samarbeid mellom allerede etablerte sikkerhetsinstitusjoner som PST, Kripes, Forsvaretsberedskapenhet (hvis en slik enhet ikke eksisterer som er det på tide at det opprettes). Men for at denne organisasjonen skal fungere, de interne sikkerhetssjekkene skal gjennomføres hierarkisk gjennom sikkerhetsklareringer på flere nivåer. Men det viktigste er vel målgruppa denne planen er tiltenkt. Gruppa skal pålegges en produksjonskrav og dermed så vil det ytes en stønad som dekker produksjonskostnadene uten profit. Stønad ytes kun etter at gruppa har vist seg å være istand til å produsere og selge produktet sitt. Produktet trenger nødvendigvis ikke å ha økonomisk profitt, det holder med at kreativiteten til gruppa har bidratt til politisk og kulturell verdiskapning. Tilgjengjeld skal det offentlige kreve innsyn og pålegge individet som er i en sårbar posisjon til å delta i samfunnsdebatten på en ansvarlig måte. Med andre ord taler denne ordningen om at staten kjøper borgernes sikkerhet ved å plikte vedkommende til å ta avstand fra kriminelle handlinger. Dette

kalles i fagmiljøet et konkret fattigdomstiltak. Fattigdommen trenger nødvendigvis ikke å handle kun om økonomi. Det kan være fattigdom på selvrefleksjon, sosial intelligens, manglende evne til kritisk tenkning, lav intellektuell forståelse av egen virkelighet m.fl.

Konklusjon

Tiltak som kan etterlyses når samfunnet prøver å forsvare majoriteten og minoritetenes rettigheter og plikter kan sees i to nivåer. Det første nivået er i mesa nivå, det andre er en blanding av mikro og makro nivå.

Mesa

22.07 var et klart eksempel på hvordan politiske krefter militariseres ettersom de føler seg utstøtt av samfunnet. Da statsministeren sa at svaret til 22.07 angrepene er mer åpenhet og demokrati, tenkte han helt riktig. Men etter en tid etter angrepene kan man se klart at det å konvertere fine ord til tiltak krever nøyeplanlegging. Dette essayet har prøvd å vise at ansvarliggjøring av det sivile samfunnet med organisasjoner som Minotenk ol. i spissen er løsningen og ikke en irrasjonell politiker forakt. Disse organisasjoner kan fungere som grassrot mobiliserende og kan derfor påta seg nøkkel roller i forsøket om å institusjonalisere balanserte og moderate holdninger i samfunnet. I tillegg kan disse ha sentral rolle i videreutviklingen av tiltak som kan bidra til den verdiskapningen samfunnet krever. Det er noen observerte forandringer i måten media behandler minoritetsspørsmålet på og at det tas i bruk mer forsiktighet rundt denne problemstillingen. Men i verstefall kan folkemassen ha vanskeligheter med å tro på denne forsiktigheten. Dette kan føre til at folket blir politisk fremmedgjort, da de ser at de folkevalgte tyr til slik forsiktighet, uten at det foreligger noe forståelse for det av vi som er knyttet til grassrota. Derfor politikernes rolle som grensesettere er minimale og de konstitusjonelle garantiene ligger hos domstolen – liksom en hver demokrati.

Mikro/Makro

En høyere satsing mot velferdstilbudet kan forebygge militariseringen av ekstreme grupper. Dette kan gjennomføres gjennom forvaltning av øremerkede politiske midler og skal bli kartlagt gjennom grundig kriminal teknisk psykologisk profilering for å danne et godt og helhetlig bilde av målgruppa midlene er tiltenkt. Gjennom grundig evaluering av målgruppa kan et interorganisatorisk samarbeid opprettes mellom både nydannede og allerede etablerte institusjoner som jobber med samme mål. Dette kan være eksempelvis sikkerhets organisasjoner som PST, Kripos, Forsvaret etc. Men for at den slags organisering å fungere skal det gjennomføres sikkerhetsklareringer på flere nivåer. Men det viktigste er vel målgruppa denne planen er tiltenkt. Videre skal det utvikles en utdypende og bred definisjon av de utsatte målgruppene som er på kanten av stupet i samfunnet. Ulike tiltak som nevnt skal organiseres for å holde gruppa aktivt enten i form av kultur bidrag eller andre bidragsmetoder. Denne kreativiteten skal belønnes og tilgjengelig skal det offentlige kreve innsyn og pålegge individet ansvar og plikter. Dette kalles en fattigdomstiltak.

Referanser

<http://www.aftenposten.no/meninger/debatt/Ytringsfrihetens-grenser-6609216.html>.

(<http://minotenk.no/minotenkskolen/>).

<http://www.stortinget.no/no/Stortinget-og-demokratiet/Historikk/Historisk-dokumentasjon/Jodeparagrafen/Kronologi/>).

<http://www.wergelandogstortinget.no/jodeparagrafen.html>.